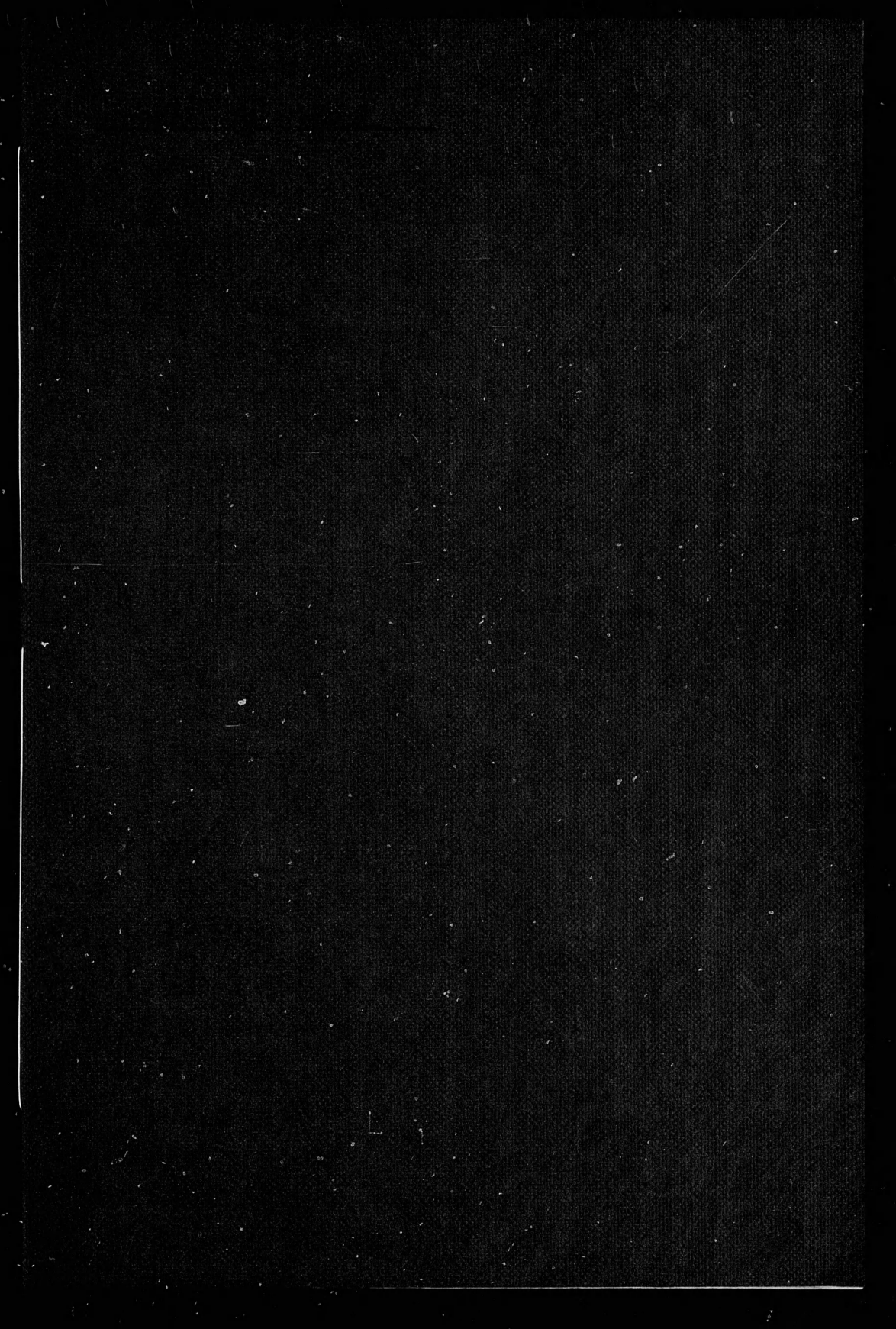

Vak 94
302

LIJKREDE

op den WelEerw. Heer

GERARDUS JOANNES VAN ROOIJEN,

BIJ ZIJN

Plechtigen Lijkdienst

TE NEEDE

den 5^{en} Juli 1898 gehouden

DOOR

Dr. G. BROM.

STOOMDRUK.
G. BRUGGEMAN.
UTRECHT.

1898

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT
COLL. THOMASSE

Niet in den handel.

Pertransiit benefaciendo.

Hij is voorbijgegaan al weldoende.

Hand. X: 38.

Hoog'Eerwaarde en Wel'Eerwaarde Heeren,

Geliefde Christenen.

Wederom heeft de dood, die niets of niemand ter wereld ontziet, wederom heeft de onverbiddelijke dood een offer geëischt. Hij is hier wel niet gekomen als een dief in den nacht. Hij is hier wel niet verschenen als de bliksem, die plotseling met één geweldigen slag derf forschen eik ternedervelt. Maar hij is hier neergedaald als een broeiend onweder, dat op een schoonen zomerschen dag geheel onverwacht losbreekt en den gereedstaanden oogst door stormwind en hagelslag vernielt.

Wederom heeft de dood een offer geëischt. Voorzeker, een offer van meer dan gewone zwaarte en bitterheid. Misschien is er niemand hier aanwezig, of tot dat offer heeft hij iets van het zijne bijgedragen, of in dat offer heeft hij medegeplengd van zijn tranen, ja zelfs van zijn hartebloed.

Ziedaar een jeugdig priester in den vollen bloei der jaren, een priester blakend van levenslust en gezondheid, brandend van ijver voor de eer van God en het zielenheil, tintelend van hoop en verwachting op de schoone toekomst, die hem allerwegen tegenlachte, ziedaar een jeugdig, begaafd en nog zooveelbelovend priester binnen weinige dagen uit het leven weggerukt. — Ziedaar een bejaarden vader, die Katholiek in alles en vóór alles zijn priesterlijken zoon vereerde en liefhad als de glorie van zijn geslacht, en wien nu de eerekroon van het hoofd is afgenomen. — Ziedaar teerminnende broeders en zusters,

een breede schaar bloedverwanten en vrienden, van heinde en verre samengestroomd, die allen zonder uitzondering met dezen onvergetelijken doode een stuk gaan begraven van hun eigen hart.— Ziedaar eindelijk een pas onthuilende gemeente, die haar eersten herder aanhing met al de kracht en teederheid eener eerste liefde en die nu reeds, na enkele jaren, den stichter gaat verliezen, aan wien zij haar ontstaan en opkomst te danken heeft.

O! onverbiddelijke dood, hoe zwaar en bitter is het offer, dat gij hier komt vragen. Hoe vult zich ons oog met tranen, als het op deze lijkbaar nederziet. Hoe krimpt ons het hart ineen van droefheid en rouw, nu zulke innige banden worden losgescheurd. Hoe stokken mij de woorden in de keel, nu ik moet gaan vertolken, wat er omgaat in zoovele en zoo diep ontroerde gemeederen.

Ja, één woord is het, dat ons allen reeds dagen achtereen op de lippen zweefde. 't Is de bange kreet, dien Martha, toen haar eenige broeder Lazarus gestorven was, richtte tot den Heer van leven en van dood: „Domine, si fuisses hic, frater meus non fuisset mortuus¹⁾, Heer, indien Gij hier waart geweest, mijn broeder zou niet gestorven zijn.” Indien Gij, die den dood overwonnen hebt, hier met Uw goddelijke Almacht tusschen beide waart getreden, de wreede dood zou ons ons dit offer niet hebben afgeperst. Deze overledene, die meer nog was dan een inniggeliefde broeder — immers ook een teerbeminde zoon, een trouwe en onschatbare vriend, een goede en zorgvuldige herder — deze overledene zou ons niet ontvallen, maar door een wonder van Gods Almacht, waarom wij toch den Hemel een heilig geweld hebben aangedaan, voor ons allen behouden zijn.

Is de Heer Jezus dan doof gebleven voor ons vurig smeekgebed? Of „is misschien zijn hand verkort en machteloos geworden, zoo dat Hij niet meer helpen kan“, ²⁾ sinds den

¹⁾ Joë's XI : 21. ²⁾ Is. L : 2.

dag, toen Hij bij het graf van zijn vriend Lazarus met luider stemme riep: „Lazare veni foras ¹⁾, Lazarus, kom te voorschijn“? — Mijn Geliefden, zulk een godslasterlijke veronderstelling kan geen oogenblik ernst onder ons zijn. Nog altoos blijft Hij, die Lazarus weer levend uit het graf te voorschijn riep, nog altoos blijft Hij zijn onfeilbare verzekering gestand: „Ego sum resurrectio et vita, ²⁾ Ik ben de verrijzenis en het leven; wie in Mij gelooft, ook al is hij gestorven, zal leven in eeuwigheid.“

Ja, Heer Jesus Christus, wij gelooven in Uw woord. Al is het ook met rouwmisbaar gelijk de weenende Martha, toch vallen wij met haar aan Uwe voeten neder, om in aanbidding te belijden: „Utique, Domine, ego credidi, ja Heer, ik geloof, dat Gij zijt de Christus, de Zoon van den levenden God.“ ³⁾

Al wordt ons hart ook overstelpt van aandoening en droefheid, toch buigen wij eerbiedig ons hoofd voor Uw aanbeddelijken Wil. Al stribbelt ons menschelijk gevoel nog zoo tegen, in en door Uwe genade zijn wij toch sterk genoeg, om ons bij dit aangrijpend sterfgeval even oprechtheden als de wijze man Job te betuigen: „De Heer heeft gegeven, de Heer heeft genomen, zijn heilige Naam blijve geprezen.“ ⁴⁾ voor eeuwig en altijd.

Maar zou de goddelijke Heiland dan geen enkel woord van troost en opbeuring voor ons over hebben in deze treurige stond? Zou Hij, die zelf bij de grafspelonk van zijn vriend Lazarus geweend heeft, ⁵⁾ dan geen deernis gevoelen met onze tranen? Zou Hij, die hier zijn Almacht opschort tot den jongsten dag, ook aan zijn liefdevolle erbarming het zwijgen hebben opgelegd?

Geen nood, Mijn Geliefden. Hij, die verzekerd heeft: „Komt allen tot Mij, die belast en beladen zijt, en ik zal U verkwikken.“ ⁶⁾ onze goddelijke Heiland zal ook hier een verkwikkend, troostend, be-

¹⁾ Joës XI : 43. ²⁾ Joës XI : 25. ³⁾ Joës XI : 27. ⁴⁾ Job I : 21
⁵⁾ Joës XI : 35. ⁶⁾ Matth. XI : 28.

moedigend woord tot ons spreken. Wél gaat Hij thans spreken door mijn onwaardigen mond, maar toch door den mond van een Zijner priesters, tot wie Hij gezegd heeft: „Qui vos audit, me audit, ¹⁾ wie U hoort, hoort mij, wie U versmaadt, versmaadt mij.”

Welnu, het woord, dat Jesus Christus door mijn onwaardigen mond tot U gaat richten, is geen ander dan hetgeen Hijzelf bij het graf van Zijn vriend Lazarus gesproken heeft: „Lazare veni foras, Lazarus, kom te voorschijn.”

Zoo waag ik het dan, o goddelijke Meester, voor deze treurende schaar van priesters en geloovigen in Uwen naam het woord te herhalen: „Lazare veni foras“, Lazarus, kom te voorschijn.” Geen vermetel vertrouwen doet mij thans wederom een schitterend wonder van U verwachten, ofschoon ik vast en zeker geloof, dat Gij nog altoos zijt de Almachtige Heer van leven en van dood. Neen, Gij zult dezen jeugdigen priester, wiens levensdraad Gij in Uw aanbiddeijk bestel hebt afgesneden, Gij zult dezen overledene, vóórdat het uur der algemeene opstanding geslagen is, niet in levenden lijve doen verrijzen uit het reeds geopende graf. Maar wat Gij zeker in Uw goedertierenheid gedooft, is mijn stoute poging, om zijn geliefde beeltenis nog eenmaal voor onzen geest te doen herrijzen, om nog eens voor het laatst de beminnelijke verschijning van Gerardus Joannes van Rooijen in trouwe gelijkenis voor te stellen aan deze diepbedroefde schare, welke hem aanstonds zoo noode gaat begeleiden naar het graf.

Met twee woorden, Mijn Geliefden, heb ik U reeds het sprekende beeld van Neede's ontslapen herder geteekend: „Pertransiit benefaciendo, hij is geheel voorbijgegaan al weldoende.”

Die schoone lofspraak is wel allereerst en bij uitnemendheid toepasselijk op onzen goddelijken Heiland, van wien de Apostel Petrus voor den hoofdman Cornelius

¹⁾ Lucas X: 16.

te Cesarea met volle recht verklaarde: „Qui pertransiit benefaciendo, dat Hij [geheel Judaea] al weldoende was rondgegaan.“ Maar dezelfde lofspraak wordt geenszins ontwijd, als ik haar ook van toepassing acht op onzen dierbaren overledene.

Was hij geen priester van het Nieuwe Verbond, over wien naar waarheid getuigd wordt: „Sacerdos alter Christus, de priester is een andere Christus“? Stond deze priester niet telken dage hier in Uw midden, om als een andere Christus het vlekkeloos Offer op te dragen van 's Heeren Vleesch en Bloed? Was hij niet in deze gemeente door het wettig gezag aangesteld, gelijk de Vader zijn eenigen Zoon op de wereld uitzond, ¹⁾ om hetzelfde werk voort te zetten: de onderwijzing, heiliging en zaligmaking dergenen, voor wier onsterfelijke ziel Jesus Christus den kruisdood onderging? Welnu, dan mag het ook geen ontwijding heeten, wanneer ik aan dezen ontslapen priester de lofspraak durf toekennen, welke in haar volle en oorspronkelijke beteekenis slechts onzen goddelijken Meester toebehoort.

„Pertransiit“, hij is dan geheel voorbijgegaan, de eerste herder van Neede's ternauwernood opgerichte parochie. „Hij werd afgeplukt als een wijnstok, welks druif eerst aan 't bloeien is, en als een oljffboom, die zijn bloesem laat vallen.“ ²⁾ „Gelijk eene wolk [badend in purperen gloed] verdwijnt en voorbijgaat, zoo keert hij niet weder, die [nu] ten grave daalt“ ³⁾. — Pertransiit.

Niet eens de helft van den vollen menschenleeftijd mocht deze 34-jarige priester bereiken, en reeds moet hij getuigen met den Psalmist: „Mijne dagen zijn vergaan als rook..... Ik ben getroffen en verdord als gras, dat wordt afgemaaid.“ ⁴⁾ Slechts een tiental jaren mocht hij doorbrengen in het heiligdom, waarvan hij den luister beminde ⁵⁾ boven al, en reeds wordt de jeugdige priester van het Altaar des

¹⁾ Vgl. Joës XX : 21. ²⁾ Job XV : 33. ³⁾ Job XII : 9.

⁴⁾ Ps. CI : 4-5. ⁵⁾ Ps. XXV : 8.

Heeren afgeroepen. Nog geen vijf jaren was hij met de kleine gemeente van Neede verbonden „in liefde en trouw“, of de waakzame herder, die bij dag en bij nacht bezorgd was voor zijne schapen, wordt van de hem zoo dierbare kudde weggerukt. Nog zooveel verlangde hij te doen tot uitbreiding van het Godsrijk op aarde, zoo gaarne had hij „de volle hitte en last“¹⁾ van den arbeid in 's Heeren wijngaard gedragen, en reeds moet hij afscheid nemen van al zijn schoone illusiën, gelijk eens de man Job in sombere teleurstelling uitriep: „Mijne dagen zijn sneller voorbijgegaan dan een looper; zij vloten weg en zagen het goede niet. Zij zijn voorbijgegaan als schepen met fruit beladen of als een adelaar, die vliegt naar zijne prooi.“²⁾

Pertransiit, hij is geheel voorbijgegaan. Ziet, een vader, met hart en ziel gehecht aan den priesterlijken zoon, hoopte zoo vurig, dat die zoon hem eenmaal de brekende oogen sluiten zou, en nu moet de zoon door den vader grafwaarts worden gedragen. Pertransiit. — Ziet, een broederpaar, dat gelijk Jonathas zijn David, ziet eene zuster, die gelijk Martha haren broeder Lazarus beminde, eenparig dezen priester erkenden als hun uitverkoren lieveling, — ziet, een breede rij van bloedverwanten en vrienden, die zijn trouw en warmkloppend hart op prijs stelden als een onwaardeerbaren schat, hun allen is hij thans onherroepelijk ontvallen. Pertransiit. Ziet, een pas ontluikende parochie, die haar eersten eigen zieleherder op de handen droeg en die nog zooveel van zijn offervaardigen ijver kon verwachten, zij is reeds verweesd, een paar dagen slechts vóórdat de edelmoedige priester tot loon zijner verdiensten officieel als pastoor zou worden aangesteld. Pertransiit. — Ziet, het reeds half opgetrokken kerkgebouw, waarvoor de stichter moeite noch kosten, zorg noch inspanning, geduld noch volharding gespaard heeft, hij mocht den grondslag ervan leggen, maar niet de

¹⁾ Matth. XX:12. ²⁾ Job IX:25—26.

voltooïing beleven; wat hij gezaaid en besproeid heeft met het zweet van zijn aanschijn, dat zal een ander oogsten; het sierlijke godshuis, dat aan de grenzelooze toewijding van pastoor Van Rooijen het ontstaan verschuldigd is, zal hem nimmer of nooit binnen de gewijde muren bevatten; lang vóórdat de nieuwe kerk onder de kap wordt gezet, zal haar stichter reeds zijn bijgezet onder de groene zoden. Pertransiit....

Zoo ging hij dan heen, evenals Mozes, die Gods volk wel in kommer en gebrek mocht voeren door de woestijn, maar het Beloofde Land, zonder het zelf met den voet te betreden, slechts even uit de verte mocht aanschouwen.

Zoo is deze Gezalfde, nog vóórdat hij gekroond werd en bezit kon nemen van zijn rijk, op den drempel van het heilighdom tegengehouden.

Zoo moet het zegefeest der plechtige consecratie van Neede's parochiekerk, dat hij over tallooze moeilijkheden bevochten heeft, weldra gevierd worden zonder den eigenlijken overwinnaar.

Zijn eerlijk veroverde buit zal den opvolger ten deel vallen. Zijn lauweren werden afgeplukt, vóórdat ze tot rijpheid zijn gekomen. Zijn licht op den kandelaar is nu uitgebluscht. De ster, die pas begon te flonkeren aan den kerkelijken hemel van het Aartsbisdom, die zacht en lieflijk glanzende ster, welke nog zoovelen tot wegwijzer kon dienen naar den Stal van Bethlehem, is gevallen en verdwenen gelijk een meteor.

Pertransiit, hij is geheel voorbijgegaan.

Maar is deze te vroeg ontslapen priester ook met ledige handen heengegaan? Verre vandaar. „In korten tijd volmaakt geworden, heeft hij een langen tijd vervuld. Want zijne ziel was aangenaam aan God“ ¹⁾; zijn lamp was, zooals die der vijf wijze maagden, brandende en rijkelijk met geurige olie van goede werken gevuld, toen op eenmaal de

¹⁾ Wijsheid IV: 13.

waarschuwende stem zich liet hooren: „Ecce sponsus venit 2), zie de Bruidegom komt.“

Laat het dan zijn, dat deze priester met den profeet zou kunnen weeklagen: „Ik ga op de helft mijner dagen naar de poorten des grafs en te vergeefs zocht ik den rest mijner jaren“ 3); — wij antwoorden hem met een ander getuigenis der H. Schrift: „Gij zult toch het graf binnengaan in overvloed, zooals een volle korenschoof tegelegenertijd de schuur wordt ingedragen“ 4).

Is het dan te veel gezegd, wanneer ik den ganschen tekst op hem toepasselijk acht: „pertransiit benefaciendo“; hij is geheel voorbijgegaan, „pertransiit“, maar al weldoende, „benefaciendo“? Voorwaar neen. Immers zijn priesterlijk leven is niets anders dan een doorlopende weldaad voor anderen geweest. Hij behoorde tot de Zondagskinderen, door wier bemiddeling, naar het treffende woord van den wijsgeer, Gods oneindige goedheid zich aan ons menschen openbaart en mededeelt.

Deze priester — niemand zal het tegenspreken — was inderdaad *goed*. Niet alsof hij van nature geen fouten en gebreken had. Waarachtige eerbied voor den doode doet aan de waarheid niet te kort. Deze priester had zelfkennis en bescheidenheid meer dan genoeg, om aan ieder, die het hooren wilden, eerlijk te bekennen: „Homo sum, humanum nil alienum a me puto“, ik ben ook maar een mensch, een zwak en zondig mensch, niets menschelijks acht ik vreemd aan mij. Maar wat dezen man vooral zoo *goed* heeft gemaakt, wat zijn hart gelouterd, zijn wil gestaald, zijn bedoelingen veredeld, zijn toewijding verruimd, zijn edelmoedigheid zonder grenzen gemaakt heeft, dat zijn voornamelijk de genade van het H. Doopsel en de wijding van het H. Priesterschap.

Zoo moest hij met den Apostel Paulus ootmoedig be-lijden: „Gratia Dei sum id quod sum 1), door de, genade Gods ben ik wat ik ben“, — een onmis-

1) Matth. XXV: 6. 2) Is. XXXVIII: 10 3) Job V: 26.
4) I Cor. XV: 10.

bare genade, om wier behoud en vermeerdering hij dagelijks vurig smeekte in zijn onverpoosd gebed. Maar nu kon hij ook met denzelfden Apostel dankbaar uitroepen: „Vivo ego, jam non ego, ik leef, niet meer ik, want Jesus Christus leeft in mij” ¹⁾.

„Pertransiit benefaciendo”, hij is dan voorbijgegaan al weldoende. Een levende weldaad, waarvoor Gij den goeden God niet genoeg kunt prijzen, was hij immers voor U, Vader, broeders en zuster van dezen onvergetelijken doode. Een onbetaalbare schat was zijn trouwe vriendschap en belanglooze toegenegenheid voor ons allen, die in hem mochten bezitten wat de Prediker verklaart: „Een trouwe vriend is een kostbaar geneesmiddel in tijd en eeuwigheid” ²⁾.

Hoe was zijn gul en open gelaat steeds de reine spiegel van zijn gulle openhartigheid! Hoe stond zijn gastvrije disch telken dage voor iedereen bereid! Hoe was geheel zijne woning versierd met kernachtige spreuken, die nimmer ijdele leuzen bleken te zijn, maar altoos een stipte beoefening vonden der Apostolische les: „Hospitalitatem sectantes” ³⁾, houdt de gastvrijheid in eere”. Hoe mild opende hij zijn onuitputtelijke hand, waar te geven en te helpen viel! Bij hem was het woord des Heeren als het ware een tweede natuur geworden, dat het „het zaliger is te geven dan te ontvangen.” ⁴⁾

„Pertransiit benefaciendo”, hij is voorbijgegaan al weldoende; meer reden nog dan wie ook hebt Gij, treurende gemeentenaren van Neede, om die lofspraak Uwen eersten herder na te geven. Hier vooral trachtte hij „alles voor allen te zijn.” ⁵⁾ Hier vooral stortte zijn wijdgeopend hart, „cor dilatatum” ⁶⁾, de schatten van onbaatzuchtige naastenliefde uit. Hier was hij „de goede herder”, die zoo noodig alles voor zijn kuddeken veil had en gaarne „zijn leven zou hebben gegeven voor zijne schapen.” ⁷⁾

¹⁾ Galat. II: 20. ²⁾ Eccli. VI: 16. ³⁾ Rom. XII: 13. ⁴⁾ Hand. XX: 35. ⁵⁾ I Cor. II: 22. ⁶⁾ II Cor. VI: 11. ⁷⁾ Joës XI: 11.

Hier in 't bizonder was, naar Sint Augustinus' woord, „de liefde [van dien goeden herder] altoos dezelfde; zij gaf aan dezen de onderrichting der ziel en het voedsel des lichaams, aan genen het teederste medelijden, verootmoedigde zich met sommigen, wist zich tot anderen te verheffen, bezigde nu eens de zachtzinnigheid, dan weer de gestrengheid, was niemands vijand, maar had jegens allen eene teedere genegenheid, als die eener moeder.“

„Pertransiit benefaciendo,“ hij is hier voorbijgegaan al weldoende, niet slechts in de vijf jaren bijna van geestelijken arbeid, dien hij, de jeugdige, maar des te offervaardiger herder aan den bloei zijner gemeente heeft besteed; ook de vijf volle dagen, die hij op zijn smartelijk ziekbel heeft doorgebracht, mogen voor ons allen een kostbare weldaad gerekend worden.

Terecht is ooit opgemerkt: „daar bestaat misschien niets grootscher op de wereld dan een lijdende priester; de offeraar wordt offerande tevens, volkomen gelijk aan zijn goddelijken Meester“. Dat grootsche schouwspel heeft de stille pastorie van Neede vijf dagen achtereen binnen haar muren gezien.

Geen klacht werd van zijn lippen gehoord, hoe fel en onverdragelijk het lijden ook toenam. Geen andere zucht ontsnapte aan zijn benauwde borst dan alleen: „Mijn Jesus, barmhartigheid! Wees mij geen Rechter, maar een Zaligmaker.“ Niets anders dan heldhaftige berusting teekende zijn afgematte gelaatstrekken, berusting in den schielijken en smartvollen dood, die hem blijkbaar was voorbeschikt. En wie onzer, die het voorrecht had afscheid van den stervende te mogen nemen, wie onzer verliet zijn lijdenssponde anders dan bezielde met een sprank van het martelaarsgeduld, dat ons met hemelsche kalmte daar tegenlachte?

„Pertransiit benefaciendo“. Ja, wèl is hij voor goed heengegaan al weldoende.

In zijn laatste oogenblikken liet de zieltogende priester zich voor het venster dragen, waar hij een oogslag kon werpen op zijn halverwege afgebouwd godshuis.

Was het om afscheid te nemen van het door hem aangevangen werk, dat hij niet voltooid mocht zien?

Ik acht dit niet de eenige, zelfs niet de meest aannemelijke verklaring.

Met zijn halfgebouwde kerk voor oogen wilde de jeugdige priester sterven, om in het volle bewustzijn, in helder besef van de zwaarte zijns offers het leven aan God^s terug te geven. En hij nam den kostbaren kelk, dien hij dagelijks bij het H. Misoffer gebruikt had, in zijn nauwelijks meer beweegbare handen. En hij drukte dien kelk aan zijn brekend hart, thans niet als „den kelk des heils, dien hij blijmoedig aannam,“ ¹⁾ maar als den bitteren kelk des lijdens, die hem was toegereikt en dien hij wilde ledigen tot den laatsten druppel. En in zijn doodsangst bad hij met zijn goddelijken Meester in den hof van Gethsemani: „Vader, indien het mogelijk is, neem dezen lijdenskelk dan van Mij weg; nochtans niet Mijⁿ wil, maar de Uwe geschiede.“ ²⁾

Toen heeft de stervende priester zich aan God opgedragen als een vrijwillige offerande voor het zielenheil zijner geliefde parochianen, voor het welzijn van al zijn dierbaren. Toen is hij geheel voorbijgegaan naar betere gewesten, „pertransiit benefaciendo,“ weldoende in zijn leven, weldoende tot in zijn dood, weldoende aan ons allen, die hij in diepe droefheid achterliet.

Zoo ligt Gij op Uw lijkbaar voor ons in de smettelooze albe Uwer priesterlijke deugden, zoo verrijst Uw beeld nog eenmaal voor onze in tranen schemerende oogen, zoo blijft Gij ons onvergankelijk bij in al Uw binnelijkheid, Gij veel te vroeg heengegane herder van Nee^{de}, Gij teerbeminde zoon en broeder, Gij onvergetelijke vriend, trouwe helper, trooster, raadsman en gids. O! ik mag het wel zeggen, niet slechts voor mijzelf, maar uit naam van alle aanwezigen: „Si oblitus fuero tui, indien ik U ooit vergete, dat mij de rech-

¹⁾ Ps. CXV: 13. ²⁾ Matth. XXVI: 39.

terhand verdorr' en dat mijne tong vastkleve aan het verhemelte. ¹⁾

„Si oblitus fuero tui, indien ik U ooit vergete”....

Neen, wij zullen U nooit vergeten tot in hoogen ouderdom. Wij zullen ons nog dikwijls spiegelen aan Uw voorbeeld van innige godsvrucht tot Jesus Christus in het allerheiligst Sacrament des Altaars en van teedere devotie tot de lieve Moedermaagd, aan Uw voorbeeld van herderlijken ijver en priesterlijke toewijding, aan Uw voorbeeld van edelmoedige offervaardigheid, aan Uw voorbeeld van echt Christelijke blijheid des harten, aan Uw voorbeeld van blanke, ongekreukte trouw en vriendschap tot in dood.

Neen, wij zullen U nimmer of nooit vergeten in ons gebed, maar dagelijks zullen wij bidden voor de zalige rust Uwer schoone ziel, om aldus een kleinen tol van dankbaarheid te betalen voor al de weldaden, die Uw kort, maar vruchtbaar leven ons geschonken heeft.

Aanstonds brengen wij in plechtigen stoet Uw stoffelijk overschot naar het kerkhof, door U gesticht en gewijd. Zooals Gij het uitdrukkelijk hebt verlangd, zullen wij U begraven tusschen de lichaampjes van twee onschuldige kinderen, die Gij met eigen hand gedoopt hebt. O! moge dan Uw kinderlijke ziel, door een juichenden Englenstoet gedragen, opwaarts zweven tot de hemelsche Stad Jerusalem, waar Gij het Huis des Heeren, niet onvoltooid, maar in weergalooze volmaaktheid, in nooit gedachten luister en glorie zult aanschouwen.

Neen, wij scheiden niet van U, dierbare doode, wij scheiden niet van U. Maar wij allen zonder uitzondering roepen U toe: Tot weerziens hierboven, tot weerziens voor eeuwig, tot weerziens bij God!

Amen.

R. I. P.

¹⁾ Ps. CXXXVI: 5-6.

IN MEMORIAM.

De WelEerw. heer G. J. van Rooijen, pastoor te Neede, is hedennacht om half twee, na een smartelijk doch geduldig lijden, in den Heer ontslapen.

Hij werd te Utrecht geboren den 31 December 1863, priester gewijd den 15 Januari 1888, was achtereenvolgens kapelaan te Kamerik en Wegdam, totdat hij in October 1893 werd benoemd tot rector der hulpkerk te Neede. Daar bouwde hij uit eigen middelen een nieuwe pastorie en sedert een goed jaar zamelde hij, met goedkeuring der kerkelijke overheid, overal gelden in, om het armzalige godshuis van Neede door een waardig kerkgebouw te doen vervangen. Het lieve, eenvoudige dorpskerkje was reeds een huishoogte boven den grond opgetrokken; deze week zou de eerste steen plechtig worden gelegd; het aartsbisschoppelijk schrijven, waarbij Neede tot parochie verheven en de ijverige rector tot pastoor benoemd werd, zou aanstaanden Zondag van den kansel worden afgelezen; in het eerstkomende najaar zou de nieuwe parochiekerk worden geconsacreerd.....

Maar de mensch wikt en God beschikt. Onverbiddelijk trad de dood tusschen beide, om met zijn killen adem al die schoone vooruitzichten als evenzooveel lentebloesems te verstijven.

De stichter van Neede's parochiekerk heeft zijn werk niet voltooid mogen zien. In zijn laatste oogenblikken liet de stervende priester zich voor het venster dragen, waar hij een afscheidsblik kon werpen op zijn boven alles geliefde kerk, die nog maar half opgetrokken, maar wier spoedige voltooiing dan toch verzekerd was.

En hij is heengegaan de jeugdige priester, in de volle, bloeiende kracht zijns levens, pas 34 jaar oud.

terhand verdorr' en dat mijne tong vastkleve aan het verhemelte. ¹⁾

"Si oblitus fuero tui, indien ik U ooit vergete"....

Neen, wij zullen U nooit vergeten tot in hoogen ouderdom. Wij zullen ons nog dikwijls spiegelen aan Uw voorbeeld van innige godsvrucht tot Jesus Christus in het allerheiligst Sacrament des Altaars en van teedere devotie tot de lieve Moedermaagd, aan Uw voorbeeld van herderlijken ijver en priesterlijke toewijding, aan Uw voorbeeld van edelmoedige offervzaardigheid, aan Uw voorbeeld van echt Christelijke blijheid des harten, aan Uw voorbeeld van blanke, ongekreukte trouw en vriendschap tot in dood.

Neen, wij zullen U nimmer of nooit vergeten in ons gebed, maar dagelijks zullen wij bidden voor de zalige rust Uwer schoone ziel, om aldus een kleinen tol van dankbaarheid te betalen voor al de weldaden, die Uw kort, maar vruchtbaar leven ons geschonken heeft.

Aanstonds brengen wij in plechtigen stoet Uw stoffelijk overschot naar het kerkhof, door U gesticht en gewijd. Zoals Gij het uitdrukkelijk hebt verlangd, zullen wij U begraven tusschen de lichaampjes van twee onschuldige kinderen, die Gij met eigen hand gedoopt hebt. O! moge dan Uw kinderlijke ziel, door een juichenden Englenstoet gedragen, opwaarts zweven tot de hemelsche Stad Jerusaleem, waar Gij het Huis des Heeren, niet onvoltooid, maar in weergalooze volmaaktheid, in nooit gedachten luister en glorie zult aanschouwen.

Neen, wij scheiden niet van U, dierbare doode, wij scheiden niet van U. Maar wij allen zonder uitzondering roepen U toe: Tot weerziens hierboven, tot weerziens voor eeuwig, tot weerziens bij God!

Amen.

R. I. P.

¹⁾ Ps. CXXXVI: 5-6.

IN MEMORIAM.

De WelEerw. heer G. J. van Rooijen, pastoor te Neede, is hedennacht om half twee, na een smartelijk doch geduldig lijden, in den Heer ontslapen.

Hij werd te Utrecht geboren den 31 December 1863, priester gewijd den 15 Januari 1888, was achtereenvolgens kapelaan te Kamerik en Wegdam, totdat hij in October 1893 werd benoemd tot rector der hulpkerk te Neede. Daar bouwde hij uit eigen middelen een nieuwe pastorie en sedert een goed jaar zamelde hij, met goedkeuring der kerkelijke overheid, overal gelden in, om het armzalige godshuis van Neede door een waardig kerkgebouw te doen vervangen. Het lieve, eenvoudige dorpskerkje was reeds een huishoogte boven den grond opgetrokken; deze week zou de eerste steen plechtig worden gelegd; het aartsbisschoppelijk schrijven, waarbij Neede tot parochie verheven en de ijverige rector tot pastoor benoemd werd, zou aanstaanden Zondag van den kansel worden afgelezen; in het eerstkomende najaar zou de nieuwe parochiekerk worden geconsacreerd.....

Maar de mensch wikt en God beschikt. Onverbiddelijk trad de dood tusschen beide, om met zijn killen adem al die schoone vooruitzichten als evenzooveel lentebloesems te verstijven.

De stichter van Neede's parochiekerk heeft zijn werk niet voltooid mogen zien. In zijn laatste oogenblikken liet de stervende priester zich voor het venster dragen, waar hij een afscheidsblik kon werpen op zijn boven alles geliefde kerk, die nog maar half opgetrokken, maar wier spoedige voltooiing dan toch verzekerd was.

En hij is heengegaan de jeugdige priester, in de volle, bloeiende kracht zijns levens, pas 34 jaar oud.

In heldhaftige berusting bracht hij, die eens missionaris wilde worden in het verre Afrika, nu even vrijwillig het offer, om alles wat hem dierbaar was te verlaten. Bloedverwanten, vrienden en parochianen, zij treuren wel diep bij dit aangrijpend sterfgeval. Maar zij weten, dat deze priester niet te vergeefs heeft geleefd en gearbeid. Zijn onvergankelijk grafmonument is en blijft de weldra voltooide parochiekerk van Neede. Elke steen daarvan spreekt lof en dank over den offervaardigen stichter; en de sierlijke gewelven zullen steeds de bede weerkaatsen:

„Heer, laat Uwen priester, die den luister van Uw Huis zoo heeft liefgehad, de zalige rust genieten na zijn moeitevollen arbeid en nu de volle schoonheid aanschouwen van het Huis Uwer heerlijkheid.”

G. B.

(Het Centrum 2 Juli 1898).

Begrafenis te Neede

5 Juli 1898.

De plechtige lijkdienst en teraardebesteling van den WelEerw. Heer G. J. van Rooijen had dezen voormiddag plaats.

Gisteravond waren reeds door een aantal Eerw. Geestelijken — goede bureu of verre vrienden van den overledene — de Rouwmetten gebeden bij het lijk, dat in de noodkerk vóór de communiebank geplaatst was. Het voorste gedeelte der noodkerk was geheel met zwart behangen en als het ware in een *chappelle ardente* veranderd; aan het achtergedeelte had men een flink stuk aangebouwd, wíjl anders de beperkte ruimte niet toereikend wezen zou.

Des morgens werden van half zes af geregeld H.H. Missen aan het eenige altaar gelezen. Om half tien begonnen de Laudén, waaraan door ongeveer veertig Eerw. Geestelijken — meerendeels vrienden, van heinde en verre saamgestroomd — werd deelgenomen. De plechtige lijkdienst werd opgedragen door den HoogEerw. Kanunnik B. Terwindt, Deken van Groenlo en pastoor van Ulft, daarbij geassisteerd door den WelEerw. Deservitor Boonekamp als diaken, den WelEerw. Kap. Th. van Vilsteren als subdiaken, en den theoloogant Chr. van Rooijen als caeremoniarius.

Na het Evangelie hield Dr. G. Brom de lijkrede. Hij sprak naar aanleiding van Hand. X: 38. De lofspraak, welke Petrus daar aan J. Chr. toekent: „pertransiit beneficiendo,” mag zonder ontwijding ook op den priester als een anderen Christus worden overgebracht. Vooral op dezen jeugdigen priester, wiens leven zoo spoedig geheel voorbijgegaan was, maar die al weldoende zijn priesterlijk leven had besteed tot het laatste oogenblik toe.

De Absolutie na de H. Mis werd verricht door den

Wel Eerw. Heer P. Bosman, pastoor van Groenlo, die ook de plechtigheden der begrafenis doen zou.

Door twaalf jonge mannen — waarvan op hun dringend verzoek de helft uit Protestanten bestond — werd de lijkbaar gedragen naar het op een klein kwartier afstand gelegen R. K. kerkhof, dat pastoor Van Rooijen zelf had gesticht. Vier geestelijken waren slippedragers. Acht in het wit gekleede bruidjes droegen lauwerkransen en palmtakken. Den geheelen weg langs stond een talrijke menigte *en hale*, blijkbaar vol eerbied en deelneming. De groote spinfabriek, waar de lijkstoet moest passeeren, had dien morgen gestopt.

Op het kerkhof gekomen, kon de Eerw. geestelijkheid weer het koorkleed aantrekken, en mocht het zilveren kruis, dat omfloersd den lijkstoet was vooropgedragen, ontbloot worden. Onder lithurgisch treurgezang werd het lijk neergelaten in den gemetselden grafkelder; toen zeker was de ontroering algemeen bij geestelijken en leeken, mannen en vrouwen, groot en klein.

Waarlijk, deze begrafenis herinnerde op treffende wijze aan het afscheidstooneel van den Apostel Paulus te Milete, waar ook „een groot geweën ontstond van allen”, omdat zij hun geliefden zieleherder en vriend moesten verliezen en „zijn gelaat niet meer zouden aanschouwen.” (Hand. XX : 38.)

(Het Centrum 6 Juli 1898.)

